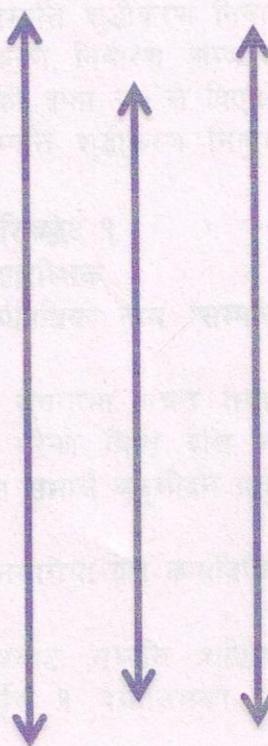

सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
इलाम

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण कानून पालना सम्बन्धी

कार्यविधि २०७७

सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

इलाम

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण कानुन पालना सम्बन्धी कार्यविधि
२०७७

प्रस्तावना :

नेपाल सरकार, भूमि व्यवस्था सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय, सहकारी विभागले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणका लागि सहकारी संघसंस्थालाई जारी गरिएको निर्देशन (पहिलो संसोधन), २०७४ को प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण नीति तथा कार्यविधि बनाई लागु गर्न वान्छनीय भएकोले, सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण सम्बन्धी सहकारी संघसंस्थालाई जारी गरिएको निर्देशन (पहिलो संसोधन), २०७४ को दफा २७ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरि सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. ले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण आन्तरिक कार्यविधि, २०७७ बनाएको छ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस कार्यविधिको नाम “सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण नीति तथा कार्यविधि, २०७७” रहेको छ।

(२) यो नीति तथा कार्यविधि सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. को संचालक समितिको बैठकले स्वीकृत गरेको मिति देखि लागु हुनेछ तर यो नीति तथा कार्यविधिलाई संस्थाको आगामी साधारण सभाले अनुमोदन गर्नुपर्नेछ।

२ परिभाषा :विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा

उच्च पदस्थ भन्नाले नेपाल सरकारबाट सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण ऐन २०६४ को कार्यान्वयनका लागि तोकिएको अनुसूचि १ बमोजिमको उच्च पदमा रहेका व्यक्तिहरूलाई सम्भनुपर्दछ।

‘ऐन’ भन्नाले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण ऐन २०६४ लाई जनाउनेछ।

‘कार्यान्वयन अधिकारी’ भन्नाले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणसम्बन्धी सहकारी सङ्घसंस्थालाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७४ को दफा २४ (१) बमोजिम संस्थाले नियुक्ति गरेको कार्यान्वयन अधिकारी (कम्प्लायन्स अफिसर) लाई संभनुपर्दछ।

‘कार्यालय’ भन्नाले विभाग, प्रदेश सहकारी नियामक निकाय वा स्थानिय तह सहकारी नियामक निकाय सम्भनुपर्दछ।

कारोबार भन्नाले कुनै आर्थिक वा व्यावसायिक काम कारबाही गर्नको लागि गरिने सम्झौता वा कार्य सम्भनुपर्दछ।

घ) जायजेथा भन्नाले संस्थाको पछिल्लो आर्थिक वर्षको लेखापरिक्षण बमोजिम कायम रहेको वासलातको जम्मा सम्पत्ति वा दायित्व सम्भनुपर्दछ।

ड) 'जोखिम वर्गीकरण' भन्नाले साकोसमा दैनिक कृयाकलापहरुमा पैदा हुने जोखिमहरुलाई न्यूनिकरण गर्न वा नियन्त्रण गर्न सरल बनाउनका लागि गरिएको कृयाकलापहरुको वर्गीकरणलाई जनाउनेछ ।

च) 'जोखिम व्यवस्थापन' भन्नाले साकोसमा पैदा भएका जोखिमहरुको समुचित नियन्त्रण पद्धतीलाई जोखिम व्यवस्थापन जनाउनेछ ।

निर्देशन भन्नाले सहकारी विभागद्वारा सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारण सम्बन्धी सहकारी संघसंस्थालाई जारी गरिएको निर्देशन (पहिलो संसोधन), २०७४ सम्झनुपर्दछ ।

छ) नियमावली भन्नाले नेपाल सरकारले जारी गरेको सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारण नियमावली २०७३ लाई जनाउनेछ ।

ज) 'नीति' भन्नाले सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारण कानुन पालना सम्बन्धी अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण निति जनाउनेछ ।

प्रमुख कार्यकारी अधिकृत भन्नाले संस्थाको व्यवस्थापन प्रमुखलाई सम्झनुपर्दछ ।
रजिष्ट्रार भन्नाले विभागको रजिष्ट्रार सम्झनुपर्दछ ।

वित्तीय जानकारी ईकाई भन्नाले सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारण ऐन २०६४ को दफा ९ बमोजिम गठन भएको वित्तीय जानकारी ईकाईलाई सम्झनुपर्दछ ।

विनियम भन्नाले संस्थाको विनियमलाई सम्झनुपर्दछ ।

विभाग भन्नाले सहकारी विभाग सम्झनुपर्दछ ।
शंकास्पद कारोबार भन्नाले सामान्य आर्थिक, व्यापारिक वा व्यवसायको हिसाबले सम्भव नहुने प्रकृतिको कारोबार सम्झनुपर्दछ र सो शब्दले वित्तीय जानकारी ईकाईले समय समयमा शंकास्पद कारोबार भनि तोकेको त्यस्तै अन्य कारोबारलाई समेत जनाउनेछ ।

सङ्घ भन्नाले सहकारी ऐन २०७४ अन्तर्गत दर्ता भएको जिल्ला विषयगत संघ, जिल्ला सहकारी संघ, प्रदेश विषयगत सहकारी संघ, प्रदेश सहकारी संघ, केन्द्रीय विषयगत सहकारी संघ, वा विशिष्टीकृत सहकारी संघ सम्झनुपर्दछ र सो शब्दले राष्ट्रिय सहकारी महासंघलाई समेत सम्झनुपर्दछ ।

'सदस्य' भन्नाले सुनगाभा सहकारी संस्थाको सदस्यहरुलाई सम्झनु पर्दछ ।

'सदस्य पहिचान' भन्नाले सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारण ऐन २०६४ को दफा ७ ख (१), ७८(१), ७८ र सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारण सम्बन्धी सहकारी सङ्घसंस्थालाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७४ को दफा ८, ९, १० र ११ बमोजिम संस्थामा आवद्ध सदस्यहरुको जोखिम तथा संलग्नताका आधारमा गरिएको वर्गीकरणलाई जनाउनेछ ।

'संचालक' भन्नाले यस संस्थाका संचालक समितिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव, सहसचिव, कोषाध्यक्ष र सदस्य एवं सो शब्दले लेखा सुपरिवेक्षण समितिको संयोजक तथा सदस्यहरुलाई समेत बुझनु पर्नेछ ।

ब) सिमा कारोबार : सिमा कारोबार भन्नाले वित्तीय जानकारी ईकाईले समय समयमा तोकिदिएको सिमा कारोबारलाई जनाउनेछ ।

य) नियमनकारी निकाय :

र) गैरनाफामूलक संघसंस्था भन्नाले संस्था दर्ता ऐन २०३४ बमोजिम दर्ता भएका संस्थाहरु, नेपाल सरकार र गैह सरकारी संस्थाहरुलाई जनाउनेछ ।

३. नीति तथा कार्यविधि निर्माणको आधार :

(१) यो नीति तथा कार्यविधि निर्माणको कानुनी तथा सैदान्तिक आधार देहायबमोजिम रहेका

छन् :

(क) सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंकबादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारणसम्बन्धी राष्ट्रिय रणनीति तथा कार्ययोजना २०७७-२०८१

- (क) सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिड) निवारण ऐन, २०६४
- (ख) सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिड) निवारणसम्बन्धी नियमावली, २०७३
- (ग) सम्पत्ति शुद्धीकरण (सूचीकृत व्यक्ति, समूह वा सङ्गठनको सम्पत्ति वा कोष रोक्का) नियमावली, २०७०
- (घ) सहकारी विभागले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणसम्बन्धी सहकारी संघ/संस्थाहरूलाई जारी गरेको निर्देशन (पहिलो संसोधन), २०७४
- (ड) वित्तीय जानकारी इकाइको शब्दास्पद, सीमा कारोबारसम्बन्धी निर्देशनहरू
- (च) सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंकबादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारणसम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मूल्य, मान्यता र अभ्यास
- (झ) सहकारी दर्शन, सिद्धान्त, मूल्य, मान्यता र कानुन
- (ज) वित्तीय अपराध नियन्त्रणका नियोधात्मक अभ्यास ।
- (झ) अन्तर्राष्ट्रिय असल अभ्यासहरु ।

परिच्छेद २

उद्देश्य, कार्य तथा अधिकार

४. उद्देश्य : यस कार्यविधिको उद्देश्यहरु देहाए बमोजिम रहेका छन् ।

- क) संस्था तथा सदस्य साकोसलाई जोखिमबाट जोगाउन,
- ख) संस्था तथा सदस्य साकोसमा पैदा भएका जोखिमहरूलाई नियन्त्रण गर्न,
- ग) जोखिमहरूको वर्गीकरण गरी व्यवस्थापनलाई सहजीकरण गर्न,
- घ) जवाफदेही साकोसको निर्माण गर्न
- ड) संस्था तथा सदस्य संस्थामा हितकारी सदस्यको पहिचान गर्न,
- च) संस्था तथा सदस्य संस्था गैह कानुनी आर्जनबाट प्राप्त हुने नगदको पहिचान गरी कानुनी पालना गर्न,
- झ) संस्था तथा सदस्य संस्थाको वित्तीय लगानीलाई आपराधिक क्र्याकलापहरुमा परिचालन हुन नदिन,

परिच्छेद ३

सदस्य पहिचान एवं सम्पुष्टि सम्बन्धी व्यवस्था

५. सदस्य पहिचान : (१) संस्थाको सदस्यता दिनुपूर्व देहायबमोजिम सदस्यको पहिचान गर्नुपर्नेछ ।

- (१) प्राकृतिक व्यक्ति : प्राकृतिक व्यक्तिहरूलाई सदस्य बनाउँदा संस्थाले अनुसूचि २ बमोजिमको फाराम भराई देहायबमोजिमको सम्पुष्टि कागजातहरु लिनेछ ।
- (क) नागरिकताको प्रतिलिपि अनिवार्य लिनुपर्नेछ
यसबाहेक देहायबमोजिमका कुनै १ वा थप कागजातबाट पहिचान सम्पुष्टि गर्न सकिनेछ ।
सवारी चालक अनुमतिपत्र वा मतदान परिचयपत्र वा पान कार्डको छाँयाप्रति

राहदानीको हकमा नेपाल सरकारबाट जारी भएको राहदानीपत्रको छाँयाप्रति
सम्बन्धित कार्यक्षेत्रभित्रको जग्गाको स्वामित्व भए सो को छाँयाप्रति

घ) सम्बन्धित कार्यक्षेत्रभित्र दर्ता भएको व्यवसाय/फर्म दर्ता प्रमाणपत्र

ङ) सम्बन्धित कार्यक्षेत्रभित्र भाडामा बसोबास गरिरहेको भए भाडा बहालमा रहेको करारपत्र वा सो घरको बिजुलीको बिल वा खानेपानीको बिलको छाँयाप्रति

च) सम्बन्धित कार्यक्षेत्रभित्र रोजगारीमा रहेको भए रोजगारदाताबाट प्रदान गरिएको परिचयपत्र ।

छ) अन्य परिवारको सदस्यको हकमा माथिको विवरण वा बिवाह दर्ताको प्रमाणपत्र, बसाईसराईको प्रमाण वा निजसंगको नाता प्रमाणीत कागजात ।

(२) सहकारी ऐन २०७४ को दफा ३० को उपदफा २ को अधिकार प्रयोग गरि संस्थागत सदस्यता प्रदान गर्दा देहायबमोजिमको कागजातबाट सम्पुष्टि गर्नुपर्नेछ ।

क) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानिय सरकार र सो अन्तर्गतका निकायहरूको हकमा कार्यालयको आधिकारिक पत्र एवं निर्णय ।

ख) सहकारी विद्यालय, सामुदायिक विद्यालयको हकमा :

जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाई वा स्थानिय तह (विद्यालय सञ्चालनको स्विकृती दिने कागजात)

(अ) सदस्यताको लागि निवेदन पत्र

(आ) विद्यालय व्यवस्थापन समितिको सदस्य बन्ने निर्णयको प्रतिलिपि

(इ) विद्यालय सञ्चालन स्विकृतीपत्र

(ई) विद्यालय व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरु एवं खाता सञ्चालकहरूको अनुसूचि २ बमोजिमको सदस्य पहिचान फाराम

(उ) अधिल्लो आ.व.को लेखापरिक्षण प्रतिवेदनको प्रतिलिपि

ग) गुठी

(अ) सदस्यताको लागि निवेदन पत्र

(आ) गुठी व्यवस्थापन समितिको सदस्य बन्ने निर्णयको प्रतिलिपि

(इ) गुठी दर्ता प्रमाणपत्र

(ई) गुठी सञ्चालन समितिका सदस्यहरु एवं खाता सञ्चालकहरूको अनुसूचि २ बमोजिमको सदस्य पहिचान फाराम

(उ) अधिल्लो आ.व.को लेखापरिक्षण प्रतिवेदनको प्रतिलिपि

घ) क्लब

(अ) सदस्यताको लागि निवेदन पत्र

(आ) क्लब व्यवस्थापन समितिको सदस्य बन्ने निर्णयको प्रतिलिपि

(इ) क्लब दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि

(ई) सञ्चालन समितिका सदस्यहरु एवं खाता सञ्चालकहरूको अनुसूचि २ बमोजिमको सदस्य पहिचान फाराम

(उ) अधिल्लो आ.व.को लेखापरिक्षण प्रतिवेदनको प्रतिलिपि

ङ) स्थानिय तहमा गठन भएका गैर नाफामूलक संघसंस्था

(अ) सदस्यताको लागि निवेदन पत्र

(आ) क्लब व्यवस्थापन समितिको सदस्य बन्ने निर्णयको प्रतिलिपि

- (इ) संस्था दर्ता ऐन २०३४ बमोजिम दर्ता भएको प्रमाणपत्र
(ई) सञ्चालन समितिका सदस्यहरु एवं खाता सञ्चालकहरुको अनुसूचि २ बमोजिमको
सदस्य पहिचान फाराम
(उ) अधिल्लो आ.व.को लेखापरिक्षण प्रतिवेदनको प्रतिलिपि

- ८) दर्ता भएका कुनै उपभोक्ता समुहहरु
(अ) सदस्यताको लागि निवेदनपत्र
(आ) दर्ता प्रमाणपत्र प्रतिलिपि
(इ) सञ्चालन समितिका सदस्यहरु एवं खाता सञ्चालकहरुको अनुसूचि २ बमोजिमको
सदस्य पहिचान फाराम
(ई) अधिल्लो आ.व.को लेखा परिक्षण प्रतिवेदनको प्रतिलिपि

यदि कुनै उपभोक्ता समिति दर्ता भएको रहेनेछ वा दर्ता हुने प्रक्रियामा रहेछ भने यस्तो समुहले बडा सिफारिश ल्याएमा खाता खोल्न खाता सञ्चालकहरुको अनुसूचि २ बमोजिमको सदस्य पहिचान फाराम भराई सदस्यता दिन सकिनेछ । तर यसरी खाता खोली कारोबार गर्ने उपभोक्ता समुहले वार्षिक रु. १० लाखभन्दा बढीको कारोबार गर्न पाउनेछैन् ।

६. सदस्यता दिन नहुने : संस्थाले ऐनको दफा ७क. को उपदफा (४) मा उल्लिखित उपायसमेतबाट नाम, ठेगाना, पेसा, परिवार र रहनसहनलगायतको जानकारी नभई कसैलाई पनि सदस्यता दिनु हुँदैन ।

७. स्वयम् उपस्थित हुनुपर्ने : दफा ४ को उपदफा (२) बमोजिमको विवरण तथा कागजात पेस गर्दा

वा सोमा भएको परिवर्तनको सूचना दिँदा सम्बन्धित संस्थाको आधिकारिक व्यक्ति स्वयम् उपस्थित हुनुपर्नेछ ।

८. अनौपचारिक रूपमा बुझन सक्ने : दफा ३ बमोजिम सदस्यको पहिचान तथा सोको सम्पृष्ठि गर्दा संस्थाले आवश्यकतानुसार जानिफकार सदस्य संस्थाको भरपर्दो स्रोतबाट अनौपचारिक रूपमा समेत बुझन सक्नेछ ।

अनौपचारिक श्रोतहरु : सिफारिशकर्ता, परिवारको सदस्य, नातागोता, छिमेकी, सामाजिक सञ्जाल

९. सूचीकृत व्यक्तिसम्बन्धी व्यवस्था : संस्थाले सदस्य पहिचानलगायत अन्य काम-कारोबार गर्दा ऐनको परिच्छेद ६ख. तथा सम्पति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिड) निवारण (सूचीकृत व्यक्ति, समूह वा सङ्गठनको सम्पति वा कोष रोक्का) नियमावली, २०७० बमोजिमका व्यवस्थाको प्रभावकारी पालना सुनिश्चित गर्नुपर्नेछ ।

१०. गृहमन्त्रालयको वेभसाईट हेर्नुपर्ने । साथै सेवाकेन्द्रमा सूचना पुगेको हुनुपर्ने ।
सदस्यहरुको विश्लेषण : (१) संस्थामा कारोबार गरिरहेका सदस्य संस्थाहरुको नियमित रूपमा कारोबार विश्लेषण गरी उक्त प्रतिवेदन सुरक्षित राखिनेछ ।

२) सदस्य संस्थाबाट लगानी गरिएका सबै ऋणहरु अपराधिक कृयाकलापको लागी वित्तिय लगानी नहोस् र सहि उद्देश्यमा लगानी गर्नका लागी अनुगमन गरी सो को प्रतिवेदन सुरक्षित गरिनेछ ।

सञ्चालक समितिले वार्षिक रूपमा क्षेत्रगत जोखिम अनुसूचि ... बमोजिम पेशा, क्षेत्र, भूगोल, कारोबारका आधारमा जोखिम विश्लेषण गर्नुपर्दछ ।

११. **शंकास्पद कारोबार सम्बन्धी:** जतिसुकै रूपैया भएता पनि सदस्य संस्थाको कुनै पनि सदस्यको कारोबारमा अप्रत्यासित रूपमा आएको परिवर्तन वा अस्वभाविक देखिन आएमा वा सदस्यको वैधानिक आयश्रोतको विश्वस्निय अवस्था नभएका सबै कारोबारको रूपमा लिइनेछ ।

शंकास्पद कारोबारको पहिचान :

क) उच्च जोखिम र मध्यम जोखिममा वर्गीकृत सदस्यहरुले गरेको कारोबारहरु शंकास्पद कारोबारको रूपमा हेर्नुपर्नेछ ।

ख) सिमा कारोबार छल्ने मनासयले गरिएका कारोबारहरु

ग) पेशागत आधारमा प्रत्यक्ष आय नभएको पेशा (गृहणी, विद्यार्थी, समाजसेवा, राजनीति) घोषणा भएकोमा रु. ४ लाखभन्दा बढीको कारोबार गरेमा शंकास्पद कारोबारको रूपमा लिनुपर्नेछ ।

घ) उच्च जोखिम र

उच्च पदस्थ व्यक्तिको पहिचानसम्बन्धी विशेष व्यवस्था : (१) सदस्य संस्थाले ऐनको दफा ७ ख. बमोजिम उच्च पदस्थ व्यक्तिको पहिचान तथा जोखिम व्यवस्थापन गर्दा देहायबमोजिमका उपायसमेत अवलम्बन गरि सो विवरण संस्थामा पेश गर्नुपर्नेछ :-

(क) सदस्यको विवरण नियमित रूपले अद्यावधिक गर्ने,

(ख) उच्च पदस्थ व्यक्ति थपघट भएको अवस्थामा तत्काल पहिचान गर्ने,

(ग) उच्च पदस्थ व्यक्तिको परिवार तथा सम्बद्ध व्यक्ति पहिचान गर्ने,

(घ) उच्च पदस्थ व्यक्तिको पदीय हैसियत र संलग्नताबमोजिमको जोखिम पहिचान गर्ने ।

(२) उच्च पदस्थ व्यक्तिको पहिचान गर्दा देहायबमोजिमका प्रक्रियाहरू अवलम्बन गर्न सकिनेछ;

(क) सदस्यबाट सूचना लिने,

(ख) सार्वजनिक रूपमा उपलब्ध सूचना ग्रहण गर्ने,

(ग) सामाजिक सञ्जालमा उपलब्ध सूचनाको विश्लेषण गर्ने,

(घ) व्यावसायिक रूपमा उपलब्ध तथ्याङ्क लिने ।

(३) उच्च पदस्थ व्यक्तिको अभिलेख निज पदबाट अवकाश वा मुक्त भएको मितिले पाँच वर्षसम्म कायम राख्नुपर्नेछ ।

तर संस्थाले जोखिमलाई आधार मानी सो अवधिलाई बढाउन सक्नेछ ।

१२. **विद्यमान सदस्यको पहिचान तथा सम्पुष्टिसम्बन्धी व्यवस्था :** (१) संस्थाले ऐन, नियमावली र यो निर्देशनबमोजिम विद्यमान सदस्यको पहिचान तथा सम्पुष्टि हरेक आर्थिक वर्ष भित्र देहायबमोजिम गर्नुपर्नेछ :-

उच्च जोखिममा सूचिकृत हुने आधारहरु ।

- (क) सम्पत्ति शुद्धिकरण अनुसन्धान विभाग (राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग)ले अपराधिक क्रियाकलापमा संलग्न व्यक्तिको रूपमा सूचिकृत गरेको व्यक्तिहरु
- (ख) अनुसूचि १ बमोजिमको उच्च पदस्थ व्यक्ति, परिवारका सदस्य एवं सम्बन्धित
- (ग) राष्ट्रिय र क्षेत्रगत जोखिममा परेका पेशा व्यवसाय गर्ने सदस्यहरु
- (घ) शंकास्पद कारोबार पठाईएको सदस्यलाई कमितीमा १ वर्षसम्म उच्च जोखिममा राख्नुपर्नेछ ।
- (ङ) सम्पत्ति शुद्धिकरणका विषयमा सार्वजनिक सूचनामा प्रकाशित व्यक्तिहरु

मध्यम जोखिम पहिचानका आधारहरु:

- (क) सिमा कारोबार प्रतिवेदनमा समावेश भएका सदस्यहरु
- (ख) उच्च कारोबार गरेका सदस्यहरु (रु. ३० लाख वा सो भन्दा बढी)
- (ग) सञ्चालक समितिले वार्षिक
- (घ) सदस्य पहिचान फाराममा उच्च कारोबारको सिमा वा सोभन्दा बढी कारोबार गर्ने स्व: घोषणा गरेका सदस्यहरु ।

न्यून जोखिम पहिचानका आधारहरु

- (क) उच्च र मध्यम जोखिममा समावेश नभएका सम्पूर्ण सदस्यहरु

४४. वास्तविक धनीको पहिचान :

- (१) सदस्य संस्थाले ऐनको दफा अ. र नियमावलीको नियम ६ बमोजिम वास्तविक धनीको पहिचान गर्दा देखायबमोजिमका उपायसमेत अवलम्बन गर्नुपर्दछ :-
- (२) सदस्यले पेस गरेको विवरण, कारोबार र निजको हैसियत मिल्छ, मिल्दैन ?
- (३) सदस्यको काम-कारोबारउपर अन्य कुनै व्यक्तिको कुनै किसिमको प्रभाव वा स्वार्थ हुन सक्ने अवस्था छ, छैन ?
- (४) सदस्यको पुख्यौली तथा वर्तमान आर्थिक अवस्था स्वाभाविक देखिन्छ, देखिँदैन ?
- (५) सदस्य र निजसँग सम्बद्ध व्यक्तिको बारेमा सार्वजनिक रूपमा उपलब्ध सूचनासँगको तादात्म्य छ, छैन ?
- (६) संस्थाले तय गरेका अन्य उपाय ।
- (७) संस्थाले वास्तविक धनी पहिचान गर्ने, निजहरूको कारोबार अनुगमन गर्ने तथा त्यस्तो कार्य गर्ने प्रक्रियाकारी व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ ।
- (८) गैङ कानूनी कृयाकलाप, भ्रष्टाचार वा अन्य गैङ कानूनी कृयाकलापबाट आर्जन हुन सक्ने अवस्थाको राख्नुपर्नेछ ।

वास्तविक धनि पहिचानका आधारहरु

- (क) संरक्षकीय खाता सञ्चालन हुँदा
- (ख) संयुक्त खाता सञ्चालन हुँदा
- (ग) संस्थागत सदस्यहरुको कारोबारमा
- (घ) तेश्रो पक्षले गरिदिएको कारोबारको हकमा (रु. १ लाखभन्दा बढीको कारोबार हुँदा)
- (ङ) पेशागत रूपमा प्रत्यक्ष आय नहुने पेशा घोषणा गरेको सदस्यहरुको कारोबारको हकमा ।
- (च) विद्युतिय माध्यममार्फत भएको कारोबारहरुको हकमा ।
- (छ) सीमा कारोबार छल्ने मनसायले भएका कारोबारहरुको हकमा ।

- १५. सदस्यको बृहत् पहिचान सम्बन्धी व्यवस्था :** (१) सदस्य संस्थाले ऐनको दफा ७३. र नियमावलीको नियम द बमोजिम देहायका सदस्यको समेत बृहत् पद्धतिबाट पहिचान गर्नुपर्नेछ : -
- विद्युतीय माध्यमबाट कारोबार गर्ने सदस्य,
  - भ्रष्टाचार, कर छलीलगायत अन्य आपराधिक कार्यका दृष्टिले उच्च जोखिममा रहेको सदस्य,
  - उच्च आर्थिक कारोबार गर्ने सदस्य,

सम्पादीकरण : यस खण्डको प्रयोजनका लागि उच्च आर्थिक कारोबार गर्ने सदस्य भन्नाले रु. ३० लाखभन्दा बढी बचत गरेको वा सेयर खरिद गरेको वा ऋण लिएको सदस्य सम्भनुपर्छ ।

- सदस्य संस्थाले बृहत् पहिचान गर्न आवश्यक देखेको अन्य सदस्य ।
- उपदफा (१) मा उल्लिखित सदस्य तथा निजसँग सम्बद्ध व्यक्तिसँग कारोबार गर्दा नियमावलीको नियम द वा उल्लिखित उपायहरूको अतिरिक्त देहायका उपायहरू अवलम्बन गर्नुपर्नेछ : -
- सम्पत्तिको स्रोत पहिचान गर्न औपचारिक वा अनौपचारिक रूपमा सूचना सङ्कलन गर्ने,
- खण्ड (क) बमोजिम प्राप्त सूचनाको जाँचबुझ गर्ने र निष्कर्षअनुरूप आवश्यक कार्य गर्ने,
- कारोबारको अनुगमनका लागि सीमा निर्धारण गर्ने ।

परिच्छेद ४ जिम्मेवारी

१६. संस्थाको जिम्मेवारी : ऐन, नियमावली र यो निर्देशनबमोजिम सदस्य संस्थाले पूरा गर्नुपर्ने दायित्व ज्ञानावधारी रूपमा पूरा गर्ने, गराउन आवश्यक नीति, कार्यविधि, नियन्त्रण प्रणाली, जनशक्ति, साधन, स्रोतसमेतको समुचित व्यवस्था मिलाउने जिम्मेवारी सञ्चालक समितिको हुनेछ ।

१७. कार्यान्वयन अधिकारी : (१) संस्थाको सञ्चालक समितिले ऐनको दफा ७ त. को उपदफा (३) बमोजिम दैन, नियमावली र सोअन्तर्गत जारी निर्देशिकाबमोजिमको दायित्व पूरा गर्न व्यवस्थापनस्तरको कार्यान्वयन कार्यान्वयन अधिकारी (कम्प्लायन्स अफिसर) नियुक्त गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कार्यान्वयन अधिकारीको नियुक्ति नभएसम्मका लागि प्रमुख कार्यकारी अधिकृतले नै कार्यान्वयन अधिकारीको समेत जिम्मेवारी बहन गर्नुपर्नेछ ।

(३) संस्थाले कार्यान्वयन अधिकारीको नाम, ठेगाना, योग्यता, सम्पर्क नम्बर, इमेल लगायतका विवरण विज्ञापन जानकारी इकाई र विभागसमक्ष पेस गर्नुका साथै कार्यान्वयन अधिकारी परिवर्तन भएमा वा निजको विकरमा परिवर्तन भएमा सोको समेत जानकारी पठाउनुपर्नेछ ।

(४) संस्थाले कार्यान्वयन अधिकारीले ऐनको दफा ७त. को उपदफा (४) मा उल्लिखित काम, कर्तव्य र कार्यान्वयन अतिरिक्त देहायका कार्यहरू समेत सम्पादन गर्ने गरी तोक्नुपर्नेछ : -

- ऐन, नियमावली र यस निर्देशनबमोजिमको कार्य प्रभावकारी बनाउन सम्पर्क-बिन्दु (फोकल प्वाइन्ट) को रूपमा काम गर्ने,

- ऐन, नियमावली र यस निर्देशनबमोजिमको कार्य प्रभावकारी रूपमा गर्न नीति, कार्यविधि र प्रणालीको स्थैतिक तर्जुमा गरी पेस गर्ने,

(८) कर्मचारी वा अन्य स्रोतवाट ऐन, नियमावली र यस निर्देशनबमोजिम प्राप्त अस्वाभाविक वा शड्कास्पद कलोबारसम्बन्धी सूचना विश्लेषण तथा जाँचबुझ गर्ने,

(९) आफ्नो कार्य सम्पादन गर्न संस्थाका अन्य विभाग वा पदाधिकारीसँग विशेषज्ञ सेवा लिन वा आवश्यक जुनसुकै कागजात, विवरण वा सूचना निर्बाध रूपमा जुनसुकै बखत प्राप्त गर्न सक्ने,

(१०) ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशनबमोजिमको विषय कार्यान्वयन भए, नभएको अनुगमन गरी प्रतिवेदन देन नर्ने ।

(११) कार्यान्वयन अधिकारीलाई सहयोग गर्न संस्थाले आवश्यक कर्मचारीहरूको व्यवस्थासमेत गर्नुपर्नेछ ।

(१२) कार्यान्वयन अधिकारीले ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशनबमोजिमको विषय कार्यान्वयन गर्ने जिल्लसिलामा माग गरेको आवश्यक सूचना, जानकारी, कागजात, अभिलेख वा विवरण उपलब्ध नगराउने सम्बन्धित संस्थाका पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई कारबाईको सिफारिस गर्नुपर्नेछ र सो सिफारिसबमोजिम सम्बन्धित संस्थाले कारबाई गरी सोको जानकारी वित्तीय जानकारी इकाई तथा विभागलाई गराउनुपर्नेछ ।

(१३) संस्थाको सञ्चालक समितिले कम्तीमा छ अनुगमन गर्नुपर्नेछ ।

(१४) ऐन, नियमावली र यस निर्देशनको पालना प्रभावकारी एवं परिणाममुखी बनाउनका लागि संस्थाले जाफ्ना सदस्य, सञ्चालक समितिका सदस्यहरू तथा उच्च व्यवस्थापन र कर्मचारीहरूको क्षमता विकासका लाई आवश्यक व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ ।

३८. कार्यविभाजन गरी जिम्मेवारी तोक्न सक्ने : (१) प्रमुख कार्यकारी अधिकृतले ऐन, नियमावली र यो कार्यविधि बमोजिम सदस्य संस्थाले सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यहरू मातहतका कर्मचारीहरूमा विभाजन गरी सम्बन्धित जिम्मेवारीसमेत तोक्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जनुसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि ऐनको दफा ७ त. को उपदफा (४), नियमावली लाई यस निर्देशनबमोजिम कार्यान्वयन अधिकारीको भूमिकामा प्रतिकूल असर पर्ने गरी कार्यविभाजन वा जिम्मेवारी निर्धारण गर्नु हुँदैन ।

३९. सरलीकृत सदस्य पहिचानसम्बन्धी व्यवस्था : सदस्य संस्थाले ऐनको दफा ७ च. र नियमावलीको नियम लाई जिम्मेवारी सरलीकृत रूपमा पहिचान गरिएका सदस्यहरूको विवरण छुट्टै समेत राख्नुपर्नेछ ।

४०. जोखिम व्यवस्थापन गर्नुपर्ने : (१) संस्थाले ऐनको दफा ७ घ. बमोजिम जोखिम पहिचान, मूल्याङ्कन लाई व्यवस्थापन गर्दा उक्त दफामा उल्लिखित आधारका अतिरिक्त देहायका आधारसमेत लिनुपर्नेछ :-

(२) राष्ट्रिय तथा क्षेत्रगत जोखिम मूल्याङ्कन,

(३) ऐनमा उल्लिखित विषयमा अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा भएको अध्ययन तथा अनुसन्धान प्रतिवेदन,

(४) सदस्य तथा सम्बद्ध व्यक्तिको आर्थिक अवस्था तथा पृष्ठभूमि,

(५) पदीय वा अन्य प्रभावावस्थिति वा अनग्र स्वामित्वको अवस्था,

(६) यस भएका विवरण, प्रयोग गर्न चाहेको वा गरेको उत्पादन वा सेवा, वितरण माध्यम तथा कलोबारहरूको स्वाभाविकता, विश्वसनीयता र तादात्म्य,

(७) सदस्यको आर्थिक वा अन्य अवस्थामा आएको परिवर्तन,

(८) सदस्य रहेको वा सदस्यको काम-कारोबार भएको स्थानको विशेषता,

(९) संस्थाले उपयुक्त देखेका अन्य आधार

४१. सदस्य संस्थाले जोखिमको वर्गीकरण गर्दा उच्च, मध्यम र न्यून जोखिम स्तरमा गर्नुपर्नेछ ।

- (३) सदस्य संस्थाले जोखिम मूल्याङ्कन देहायबमोजिम अद्यावधिक गर्नुपर्नेछ :-
- (क) उच्च जोखिम भएका सदस्यको हकमा कम्तीमा वर्षको १ पटक,
  - (ख) मध्यम जोखिम भएका सदस्यको हकमा कम्तीमा २ वर्षको १ पटक,
  - (ग) न्यून जोखिम भएका सदस्यको हकमा कम्तीमा ३ वर्षको १ पटक ।
- (४) संस्थाले जोखिम व्यवस्थापनका लागि आवश्यक, नीतिगत, कार्यविधिगत तथा नियन्त्रणात्मक व्यवस्था लिनाउनुपर्नेछ ।

- न५. बसामान्य कारोबार मान्यपर्ने :** सदस्य संस्थाले देहायको कारोबारलाई असामान्य कारोबार मान्यपर्नेछ :-
- (क) चित्तबुभदो आधार भएको बाहेक एकैपल्ट वा पटक-पटक गरी वार्षिक रु. ३० लाखभन्दा बढीको बचत जम्मा वा कर्जा भुक्तानी,
  - (ख) एकैपल्ट वा पटक-पटक गरी वार्षिक रु. ३० लाखभन्दा बढीको विप्रेषण (रेमिट्यान्स) वा रकम स्थानान्तरण (मनी ट्रान्सफर),
  - (ग) एकैपल्ट वा पटक-पटक गरी वार्षिक रु. ३० लाखभन्दा बढीको सेयर खरिद,
  - (घ) सीमा कारोबार प्रतिवेदन छल्ने मनसायले हुने कारोबार ।

- न६. सीमा कारोबारको स्रोत खुलासा लिनुपर्ने :** सदस्य संस्थाले रु. १० लाख वा सोभन्दा बढीको देहायको कारोबार गर्दा सम्बन्धित सदस्य वा व्यक्तिबाट स्रोत खुलासा लिनुपर्नेछ :-
- (क) संस्थाको सेयर खरिद गर्दा,
  - (ख) संस्थामा बचत जम्मा गर्दा,
  - (ग) संस्थाबाट लिएको ऋणको साँचा, व्याज भुक्तानी गर्दा,
  - (घ) विप्रेषण (रेमिट्यान्स) वा स्थानान्तरण (ट्रान्सफर) को रकम भुक्तानी लिँदा, खातामा जम्मा वा खातासार बढाएँ

- न७. निरन्तर अनुगमन गर्नुपर्ने :** सदस्य संस्थाले ऐनको दफा ७८. बमोजिम निरन्तर अनुगमन गर्दा उच्च जोखिममा वर्गीकृत भएका सदस्य तथा कारोबारलाई प्राथमिकता दिनुपर्नेछ ।

- न८. कारोबार गर्न नहुने :** सदस्य संस्थाले ऐनको दफा ६ र ७४. मा उल्लिखित व्यक्तिका अतिरिक्त सदस्यता व्यक्तिका आधार पूरा नभएका व्यक्तिसँग कारोबार गर्नु हुँदैन ।

- न९. सुरक्षात्मक उपाय अवलम्बन गर्नुपर्ने :** सदस्य संस्थाले ऐनको दफा ७८. बमोजिम नयाँ प्रविधिबाट वा व्यक्ति उपस्थित नभई कारोबार सञ्चालन गर्दा र सोका लागि कार्यविधि निर्माण गर्दा जोखिमको समुचित व्यवस्थापन हुने गरी आवश्यक उपायहरू अवलम्बन गर्नुपर्नेछ ।

- न१०. सीमा कारोबारको प्रतिवेदन :** (१) सदस्य संस्थाले ऐनको दफा १०क. बमोजिमको सीमा कारोबार (थ्रेस्होल्ड ट्रान्जेक्सन) सम्बन्धी प्रतिवेदन त्यस्तो कारोबार सम्पन्न भएको मितिले १५ दिनभित्र वित्तीय जानकारी इकाईले तोकेबमोजिमको ढाँचा (हाल तोकिएको ढाँचा अनुसूची ३ मा दिइएको) मा वित्तीय जानकारी इकाइमा दिनुपर्नेछ ।

- सम्झौतेकरण :-** यस दफाको प्रयोजनका लागि सीमा कारोबार (थ्रेस्होल्ड ट्रान्जेक्सन) भन्नाले नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेको देहायको कारोबारलाई सम्झनुपर्छ :-

(क) कुनै सदस्यले एकै पटक वा पटक-पटक गरी एक दिनमा गरेको रु. १० लाख वा सोभन्दा बढी रकमको कारोबार र

(ख) कुनै सदस्य वा व्यक्तिलाई एकै पटक वा पटक-पटक गरी एक दिनमा गरेको रु. १० लाख वा सोभन्दा बढी रकम बराबरको विद्युतीय वा अन्य स्थानान्तरण तथा भुक्तानी ।

(ग) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि संस्थाले सहकारी ऐन, २०७४ बमोजिम संस्थासँग कारोबार गर्न पाउने सरकारी कार्यालय, विशेष ऐनअन्तर्गत स्थापित निकायसँगको कारोबार र संस्थाले आफ्नो कर्मचारीलाई प्रचलित कानुनबमोजिम कर्जा सापटी वा सुविधा प्रदान गरेको करोबारको विवरण वित्तीय जानकारी इकाईमा पठाउन आवश्यक हुनेछैन ।

तल छूट दिइएको उत्तर करोबारहरूको हकमा शड्कास्पद कारोबारको पहिचान गर्न र सोबमोजिमको विवरण तयार गरी वित्तीय जानकारी इकाईमा पठाउन छूट दिइएको मानिनेछैन ।

न. शड्कास्पद कारोबार सम्बन्धमा : (१) सदस्य संस्थाले ऐनको दफा ७८. मा उल्लिखित खास कारोबारका सम्बन्धमा विशेष ध्यान दिने प्रणालीको विकास गरी लागू गर्नुपर्नेछ ।

(२) सदस्य संस्थाले ऐनको दफा ७८. बमोजिमका अवस्थाहरू विद्यमान भएमा शड्कास्पद कारोबारसम्बन्धी ड्रिटिवेदन वित्तीय जानकारी इकाईले तोकेबमोजिमको ढाँचा (हाल तोकिएको ढाँचा अनुसूची४ मा दिइएको) ना तयार गरी ३ दिनभित्र वित्तीय जानकारी इकाईसमक्ष पेस गर्नुपर्नेछ, तथा त्यस्तो प्रतिवेदन तयार गर्दा वित्तीय जानकारी इकाईले जारी गरेका मानदण्डहरूलाई आधार मान्नुपर्नेछ ।

(३) जनुसन्धान गर्ने निकायहरूबाट अनुसन्धानका सिलसिलामा कुनै व्यक्ति वा संस्थाको विवरण वा सूचना नाम गरेको अवस्थामा शड्कास्पद देखिने नयाँ तथ्य वा विषय जानकारीमा आएको अवस्थामा बाहेक वित्तीय जानकारी इकाईलाई सूचित गर्न आवश्यक हुने छैन ।

तल त्यस्तो व्यक्ति वा संस्था तथा कारोबारसम्बन्धी विवरण माग गरिएको अवस्थामा उपलब्ध गराउन सक्ने तरीको तयार गरी राख्नुपर्नेछ ।

न. गोपनीयता कायम गर्नुपर्ने : (१) कार्यान्वयन अधिकारीले ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशनबमोजिम तयार वा पेस गरेको सीमा वा शड्कास्पद कारोबारको प्रतिवेदनको सूचना वा जानकारी वित्तीय जानकारी इकाईबाहेक अन्य कसैलाई दिनु हुदैन ।

तल ड्रिटिवेदन र प्रतिवेदनमा उल्लिखित नाम, नामेसीबाहेक अन्य विवरण विभाग, कार्यालय वा प्रचलित कानुनबमोजिम अधिकारीले माग गरेका बखत उपलब्ध गराउन यस दफामा लेखिएको कुनै कुलाले बाधा पुऱ्याएको मानिनेछैन ।

(२) सदस्य संस्थाको पदाधिकारी, कर्मचारी, सल्लाहकार वा लेखापरीक्षकले आफ्नो कार्यसम्पादनका सिलसिलामा प्राप्त सूचना वा जानकारी सम्बन्धित वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई कुनै तबरले प्रकट नगरी गोपनीयता कायम राख्नुपर्नेछ ।

(३) ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशनबमोजिम गोपनीयता कायम गर्नुपर्ने विषयका सन्दर्भमा ऐनको दफा ४४ बमोजिम बचाउ हुने अवस्थाबाहेक कोही कसैले गोपनीयतासम्बन्धी व्यवस्था पालना नगरेमा ऐनको दफा ४४क. तथा प्रचलित कानुनबमोजिम सजाय हुनेछ ।

३०. प्रतिवेदन पठाउनुपर्ने : (१) सदस्य संस्थाले यो निर्देशनबमोजिम सम्पादन गरेका कार्यहरूको चौमासिक प्रतिवेदन अनुसूची-२ को ढाँचामा उक्त अवधि व्यतीत भएको ७ दिनभित्र कार्यालयमा पठाउनुपर्नेछ ।
(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सङ्घले तोकेको ढाँचामा विभागमा चौमासिक जारी व्यतीत भएको ७ दिनभित्र चौमासिक प्रतिवेदन पठाउनुपर्नेछ ।
(३) कार्यालयले उपदफा (१) बमोजिम प्रदेश, जिल्ला वा स्थानीय तहअनुसार एकीकृत गरिएको प्रतिवेदन प्रतिवेदन अवधि व्यतीत भएको १५ दिनभित्र विभागमा पठाउनुपर्दछ ।

३१. अभिलेख व्यवस्थापन : (१) संस्था र सदस्य संस्थाले ऐनको दफा ७८., नियमावलीको नियम १२ तथा निर्देशनबमोजिम तयार भएका विवरण, सूची, जानकारी, प्रतिवेदन, अभिलेख, सूचना पाँच वर्षसम्म कुलकृत राख्नुका साथै त्यसरी राखिएका कागजातहरू आवश्यक परेका बखत तत्काल फेला पार्न सकिने चाही भएसम्म विद्युतीय माध्यममा समेत तिनको विवरण राख्नुपर्नेछ ।
(२) संस्थाले राख्नुपर्ने कागतपत्रको अन्य कुराका अतिरिक्त देहायबमोजिम हिफाजत गर्नुपर्नेछ :-
१) बिम्मेवारी तोक्ने,
२) अनिधिकृत पहुँच नहुने व्यवस्था मिलाउने,
३) करोड वा सोभन्दा बढीको जायजेथा हुने संस्थाले अग्नि कवज (फायर प्रुफ) दराज र अन्य संस्थाले पनि यथासम्भव सुरक्षित दराजमा राख्ने

३२. संसोधन तथा परिमार्जन: संस्थाले यो कार्यविधि कार्यान्वयनका क्रममा देखिएका आवश्यकताका अन्तर्गत समय समयमा परिमार्जन गरी सोको जानकारी सदस्य संस्थाहरूलाई दिनुपर्नेछ ।

३३. व्याख्या गर्ने अधिकार : यो कार्यविधिको अन्तिम व्याख्या गर्ने अधिकार संस्थाको संचालक समितिमा रहने छ ।

अनुसूचि १

केही नेपाल ऐनलाई संसोधन गर्न बनेको विधेयक २०७५ को संसोधन नं २५ ले सम्पति शुद्धिकरण निवारण ऐन २०६४ को (१) दफा २ को खण्ड (ह) मा भएको संसोधन बमोजिम :
उच्च पदस्थ व्यक्तिहरु भन्नाले

नाम्भूति, उपराष्ट्रपति, प्रधानमन्त्री, प्रधानन्यायाधीश, प्रतिनिधि सभाको सभामुख, राष्ट्रिय सभाको अध्यक्ष, अमेज प्रमुख, नेपाल सरकारका मन्त्री, प्रदेश सरकारका मुख्य मन्त्री, संघीय संसदका सदस्य, संवैधानिक निकायको पदाधिकारी, प्रदेश सभाका सभामुख, प्रदेश सरकारका मन्त्री, नेपाल सरकारका विशष्ट श्रेणी वा उसी सम्बन्ध वा सोभन्दा माथिका पदाधिकारी, उच्च अदालतको न्यायाधीश वा सोभन्दा माथिल्लो तहको न्यायाधीश, प्रदेश सभाका उपसभामुख, प्रदेश सभाका सदस्य, राष्ट्रियस्तरको राजनीतिक दलको केन्द्रीय सदस्यकारी, नगरपालिकाका प्रमुख तथा उपप्रमुख, गाउँपालिकाका अध्यक्ष तथा उपाध्यक्ष, उपप्रमुख तथा अध्यक्ष, नेपाल सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएका संस्थाको उच्च पदाधिकारी वा त्यस्तो विभिन्न भएको वा पाएको व्यक्ति सम्झनु पर्दछ ।

अनुसूचि २
बचत तथा ऋणको कारोबार गर्ने व्यक्तिगत सदस्यको लागि
सदस्य पहिचान फाराम
KNOW YOUR MEMBER FORM (INDIVIDUAL)
सदस्य पहिचान फाराम (व्यक्तिगत)

Date (मिति) :

Member ID खातावालाको परिचय

Account No. खाता नं.

II. Full Name पुरा नाम

III. Marital Status: Married Unmarried Others, Please Specify .....

विवाहित विवाहित अविवाहित अन्य, कृपया खुलाउनुहोस्।

IV. Gender : Male Female Others In- पुरुष महिला अन्य

V. Permanent Address: District ..... Metro P./Sub Metro P./Municipality/VDC

..... स्थायी ठेगाना ..... जिल्ला म.न.पा./उ.म.न.पा./न.पा./गा.वि.स. Ward No. ....

Street/Tole/Village ..... House No. ....

स्थान नं. गल्ली/टोल/गाउँ घर नं.

VI. Correspondence/Mailing Address :

..... पत्राचार गर्ने ठेगाना
VII. Incase of Residing in Rented House : Landlord's Name ..... Contact
No. - ..... भाडाको घरमा बसोबास गर्ने हकमा घरधनीको नाम सम्पर्क नं.

VIII. Contact Details: Phone No. ..... Mobile No. ..... Email:
..... सञ्चार माध्यम विवरण: फोन नं. मोबाइल नं. ईमेल

IX. Nationality ..... Date of Birth : A.D.

X. S.S. नाम्पुराता जन्म मिति ई.सं. वि.सं.

XI. Citizenship No. ..... Issue District ..... Issued Date

स्थानकर्ता नं. जारी जिल्ला जारी मिति

XII. ID Card (if applicable): ID card No. ..... Issuing Authority

..... परिचय पत्र (भएमा मात्र) परिचय पत्र जारी गर्ने निकाय

XIII. Passport No. (if taken) ..... Place of issue ..... Issued Date
..... पासपोर्ट नं. (लिएको भए) जारी गरेका ठाउँ जारी

XIV. Valid Till : ..... Visa: Visa Issued Date: ..... Visa

XV. Driving License No. (if taken) ..... Place of Issue : ..... Valid till :

..... सवारी साधन अनुमति पत्र नं. जारी गरेको ठाउँ वहाल रहने मिति

XVI. Voter's ID Card No.: ..... PAN/VAT No.

स्थान नं. सूचना दिएको नं. मतदाता पहिचान नं. स्थायी

XVII. Estimated Annual Account transaction (Debit/Credit) NPR

..... अनुमानित वार्षिक खाताको कारोबार रकम (डेबिट/क्रेडिट) ने.रु.

XVIII. Estimated No. of Annual Transaction : Upto 50 Upto 100 Upto 500

..... ५० अनुमानित वार्षिक कारोबार संख्या : ५० सम्म १०० सम्म ५०० सम्म ५०० भन्दा माथि

XIX. Occupation : Salaried-Govt./Private/Others Retired-Govt./Private/Other Student

..... विवरण पेशा जागिरे-सरकारी/प्राइभेट/अन्य निवृत्त-सरकारी/प्राइभेट/अन्य

..... विवरण गृहिणी Business Others, Please Specify

अन्य, कृपया खुलाउनुहोस्
 १८. Nature of Business: Trading Industry Service Others, Please Specify
 ..... व्यवसायको प्रकृति व्यापार उद्योग

अन्य, कृपया खुलाउनुहोस्

१९. Name, Designation & Address of Office Currently Working/Which You Own
 संस्थाको नाम, ठेगाना र पद/आफैनै संस्थाको विवरण

SN	Name of Organization संस्थाको नाम	Address of Organization संस्थाको ठेगाना	Designation पद	Estimated Annual Income/Remuneration - in NPR अनुमानित वार्षिक आमदानी/पारिश्रमिक (ने.रु.)

२०. Educational Qualification : Literate SLC Graduate Post Graduate

धर्मिक बोन्चता साक्षर एस.एल.सि. स्नातक स्नातकोत्तर
 २१. Religion : Hindu Buddhist Christian Others Please Specify

ज्ञान हिन्दू बौद्ध इसाई अन्य, कृपया खुलाउनुहोस्
 २२. C/W Other Co-operative or Financial Institution : No Yes, Name of Co-operative/FI

ज्ञान सहकारी/वित्तिय संस्थामा खाता भए/नभएको घोषणा नभएको भए, सहकारी/वित्तिय संस्थाको नाम र शाखा

२३. Family Details परिवारिक विवरण

SN	Relation	Full Name पुरा नाम
१.	नाता	पुरा नाम
२.	श्रीमान/श्रीमती (Spouse)	
३.	बाबु (Father)	
४.	बामा (Mother)	
५.	हजुरबा (Grandfather)	
६.	हजुरआमा (Grandmother)	
७.	चोरा (Son)	१. २. ३. ४.

छोरी (Daughter)	१.
बुहारी (Daughter in Law)	२.
ससुरा (Father in Law)	३.
सासु (Mother in Law)	४.

24. Details of next to kin/Local Contact : Name: ..... Relation .....

निम्नलिखित व्यक्तिको विवरण
Address ..... नाम ..... नाता
No. ..... ठेगाना ..... Contact

25. Are you or any of your family members politically exposed person? No
Yes जारू वा परिवारको कुनै सदस्य राजनीतिमा आबद्ध रहेको/नरहेको ?
नरहेको रहेको

26. Do you have beneficial owner? No Yes, please write name and relationship

को लाभदाता हुनुहुन्छ ? छैन छ, कृपया नाम र नाता खुलाउनुहोस्

27. Declaration of convicted/Non Convictd for Any Crime in Past No Yes, Please Specify

निम्नलिखित कुनै अपराधमा दण्डित भए/नभएको घोषणा नरहेको रहेको,

कानून खुलाउनुहोस्

28. Do you hold residential permit of foreign country? No Yes, Please specify following

को लाभदाता विदेशमा बसोबास गर्ने अनुमति छ ? छैन छ, कृपया निम्न विवरण
नाम गराउनुहोस् Residential Status: Citizen Permanent Resident Resident (Staying
for 180 days or more in a year) बसोबास स्थिति नागरिक स्थायी निवासी

नाम गरेको (एक वर्षमा १८० दिन वा सो भन्दा बढी)

29. Location Map of Your Residence : Nearest Landmark

ग्राहकको नक्शा नजिकको सीमाचिन्ह

Declaration घोषणा

मान्य कानूनमा दिएको सूचना तथा सहकारीलाई उपलब्ध गराएका कागजातहरु सही र दुरुस्त छन् भनी म
ल्लाप्ति गर्दछु । यस खातामा भएका सम्पूर्ण कारोबार वैधानिक स्रोतका हुन् । यदि उपलब्ध गराएका
कानून तथा कागजात भुठो ठहरेमा म कानून बमोजिम सहुँला ।

I hereby declare that the information provided by me/us in this form and documents provided to the co-operative are true and correct. All transaction in this account are from legitimate source. If found otherwise, I shall bear the consequences thereof.

..... Signature of Account Holder

खातावालाको सही

Thumb Print of Account Holder खातावालाको औँठाछाप

संस्थागत प्रयोजन

१. खातावेसमा नाम	भएको	नभएको	
२. सूचिकृत व्यक्ति वा समुहमा संलग्नता	नभएको	भएको	
३. बोलेने खाता भए नभएको ?			
४. जोखिम वर्गीकरण	न्यून जोखिम	मध्यम जोखिम	उच्च जोखिम

संलग्न यहिचान विवरण अद्यावधिक मिति : सुनगाभा ..

अस्ताक्षर, हस्तरेखा र फोटो स्वयान गर्नेको दस्तखत : सुनगाभा सुनगाभा ....

संलग्न गर्नेको हस्ताक्षर

रुजु गर्नेको हस्ताक्षर

प्रमाणित गर्नेको

अस्ताक्षर

अनुसूचि ३

बचत कारोबार गर्ने प्रयोजनार्थ संस्थागत सदस्यहरूको सदस्य पहिचान फाराम सहकारी संस्था र सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ३० को उपदफा (२) बमोजिमको सङ्घसंस्था वा निकायको पहिचानसम्बन्धी कागजात तथा विवरणको सामान्य ढाँचा

(दफा ३ उपदफा (२) को खण्ड (ग) सँग सम्बन्धित)

१. संस्थाको विवरण :

२. नाम :

३. दर्ता नं. :

४. दर्ता मिति :

५. दर्ता गर्ने कार्यालय :

६. नवीकरणको मिति :

७. मुख्य कार्यालयको ठेगाना :

८. संस्थाको मुख्य उद्देश्य :

९. अवसाय वा कारोबारको किसिम :

१०. कार्यक्षेत्र :

११. जात्या सङ्घर्ष्या र स्थान :

१२. संस्था वा निकाय स्थापना तथा सञ्चालन गर्न प्रचलित कानूनबमोजिम कुनै विनियम, विधान आवश्यक हुनेमा स्वीकृत विनियम, विधान वा सोही प्रकृतिको अन्य कागजातको प्रतिलिपि र त्यस्तो विनियम, विधान वा कागजात नहुनेको हकमा आधिकारिक पत्र :

१३. वार्षिक अनुमानित कारोबार :

१४. चिह्नितो आर्थिक कारोबारको वित्तीय विवरण :

१५. चिह्नितो आर्थिक वर्षको कर चुक्ताको प्रमाण-पत्र वा कर दाखिला विवरण :

१६. सञ्चालक समितिका सदस्य, कार्यकारी प्रमुख र खाता सञ्चालकको संस्थाको सदस्य हुनको लागि देख गरेको अनुसूची-१ र अनुसूची-३ बमोजिम पहिचान विवरण :

१७. संस्थाले आवश्यक ठानेका अन्य विवरणहरू :

अनुसूचि ४
सीमा कारोबार विवरण फाराम
Threshold Transaction Report (TTR)

S. N.	Name and address of the person holding account (including legal)	Branch	Date of Transaction	Nature of Transaction	Account Type and No.	Amount Involved	Source of Fund	marks

Name of Compliance Officer :

Signature :

Designation:

Phone :

Email :

Fax :

Date :

On Behalf / Authority:

_____
_____
_____
_____
_____
_____

_____
_____
_____
_____
_____
_____

_____
_____
_____
_____
_____
_____

_____
_____
_____
_____
_____
_____

_____
_____
_____
_____
_____
_____

अनुसूचि ५
शंकास्पद कारोबार विवरण फाराम

A. Reporting Institution:

1. Name of the institution:

B. Details of Member

1. a. Name of the main account holder/Customer

b. Related Parties :

2. a. Permanent Address

b. Present Address:

3. Profession (As per KYC) :

4. Nationality :

5. Other account number (If any):

6. Other Business (If any)

7. a. Citizenship No./Passport No/Other ID No. :

b. Issue Date and Place

c. Issuing Agency/Authority:

8. a. Father's Name

b. Mother's Name

c. Spouse Name

d. Chairman/MD/Proprietor

9. Date of Birth(Natural Person)/Date of Establishment (Legal Person):

C. Details of Member:

1. Account Number :

2. Nature of the Account(Current/Savings/Loans/Other, pls, specify) :

3. Nature of Ownership:(Individual/Proprietorship/Partnership/Company/Other,pls, specify)

4. Names of Prop./Directors/Partners, etc.

5. Date of Account Opening :

6. Other account number related parties :

D. Transaction:

a. Transaction Details (Accountwise)

Account No.	Year	Total Transaction N.	Total Dr. Amount	Total Transaction No.	Total Cr. Amount	Closing Balance	
Total upto now							

Please fill the transaction from opening to present date, Total of Dr. & Cr. (No. & Amount)
 exclude returned cheques/reverse entries/ any other correcting items.

b. Details of Top 10 deposits (Last One Year)

S.No.	Date	Cheque/Voucher No.	Depositor	Amount	Remarks

c. Details of Top 10 Withdrawals(Last One Year)

S.No.	Date	Cheque/Voucher No.	Depositor	Amount	Remarks

d. Details of Loan and any other business and transactions with BFI.

e. Person and Transaction Tree or Map

D. Reasons for Considering the transactions as unusual/Suspicious?

- Summary of Suspicious Activities
- Analysis or Examination
- Possible Linkage

E. Suspicious Activity Information/Typology:

Summarize characterization of Suspicious activity/Please specify the typologies.(As per Act and FATF Guideline):

a. Corruption Gratuity	b. Cheque Fraud	c. Tax Evasion
d. Loan Fraud	e. False Statement	f. Debit/Credit or Other Card Fraud
g. Identity Theft	h. Terrorist Financing	i. Structuring
j. Mysterious Disappearance Behaviour	k. Counterfeit Instrument	l. Misuse of Position Self

Others(pls, specify).....

F. Has the Bank/FI taken any action in this context? Give Details.

Signature (Compliance Officer or Authorized Officer):

Name :

Designation:

Phone :

Date :

Email:

अनुसूचि ६
कार्यान्वयन अधिकारीलाई प्रदान गरिने कार्यविवरण ढाँचा
प.स. : मिति:

च.नं. :

श्री सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.इलाम
(भुवन सुवेदी,व्यवस्थापक)

सुनगाभा .

विषय : कार्यान्वयन अधिकारीको जिम्मेवारी तथा कार्य विवरण सम्बन्धमा ।

यस संस्थाको सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारण आन्तरिक कार्यविधि २०७७ को परिच्छेद ४ दफा १७ (९) दिएको अधिकार प्रयोग गरि तपाईंलाई कार्यान्वयन अधिकारीको भूमिकामा रहने गरि जिम्मेवारी गरिएकोले देहायको कार्यहरु सम्पन्न गर्नुहुन यो कार्यविवरण दिईएको छ ।

कार्य विवरण

- सदस्यहरुको सदस्य पहिचान फाराम अचावधिक गर्ने गराउने ।
- सदस्यहरुको पहिचानको आधार कागजपत्रहरु संकलन गर्ने, गराउने ।
- सदस्यहरुको जोखिम वर्गीकरण गर्ने ।
- सदस्यहरुको व्यक्तिगत विवरण फारामको अभिलेख वर्गीकरण गर्ने, सुरक्षित र व्यवस्थित गराउने ।
- सदस्यहरुको बृहत पहिचानको लागि सदस्यहरुको सामाजिक सञ्चालको अवस्थालाई विश्व मूल्यांकन गर्ने ।
- अनुसूचि ४ बमोजिमको ढाँचामा सिमा कारोबारको प्रतिवेदन वित्तीय जानकारी ईकाईमा पठाउ
- सदस्यबाट शंकास्पद कारोबार भएको देखिएमा ३ दिनभित्रमा अनुसूचि ५ बमोजिमको ढाँचा प्रतिवेदन तयार गरि वित्तीय जानकारी ईकाईमा लेखि पठाउने ।
- नियामक निकाय (सहकारी विभाग) लाई अनुसूचि ७ बमोजिमको ढाँचामा चौमासिक प्रतित तयार गरि पठाउने ।
- त्रैमासिक रूपमा सञ्चालक समितिको बैठकमा सदस्यहरुको क्षेत्रगत जोखिम विश्लेषणका प्रतिवेदन पेश गर्ने ।
- सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारण ऐन र नियमावली भएका परिवर्तनहरुको बारेमा जानकार हाव्यवस्थापन एवं सञ्चालक समितिलाई जानकारी गराउने ।

(सुनगाभा)

अध्यक्ष

अन्सचि ७ बमोजिम

नियामक निकाय (विभागलाई पेश गर्ने चौमासिक प्रतिवेदन फाराम

क. सामान्य विवरण

१. संस्थाको नाम :
ठेगाना :
२. प्रतिवेदन महिना : सुनगाभा साल..
  ३. दर्ता मिती : सुनगाभा . ४. दर्ता नं :
  ५. संस्थाको विषय/प्रकृति : बचत तथा ऋण
  ६. संस्थाको कार्यक्षेत्र :
  ७. पछिल्लो आ.व.को लेखापरिक्षण वासलातको जम्मा सम्पत्ति वा दायित्व रु. : ....
  ८. नीति तथा कार्यविधि जारी गरेको मिति :
  ९. नीति तथा कार्यविधि अद्यावधिक गरेको मिति :
  १०. जोखिम मूल्याङ्कन सम्पन्न गरेको मिति :
  ११. जोखिम मूल्याङ्कन अद्यावधिक गरेको मिति :
  १२. कहाँ कहाँ सदस्यता रहेको ?

... जिल्ला बचत संघ   ... जिल्ला सहकारी संघ   .. प्रदेश बचत संघ

प्रदेश सहकारी संघ नेप्लिकून राष्ट्रिय सहकारी महासंघ

पदः

१३. कार्यान्वयन अधिकारीको नाम :

ठेगाना :

नियुक्ति मिति :

ईमेल :

१४ सञ्चालक समितिमा यो प्रतिवेदनउपर भएको छलफल मिति :

ख विवरण

६.	पहिचान पुरा नभएका कारण सदस्यता अस्विकार वा सम्बन्ध अन्त्य गरिएका व्यक्तिको संख्या						
७.	उच्च जोखिममा परेका सदस्यको संख्या						
८.	मध्यम जोखिममा परेका सदस्यको संख्या						
९.	न्यून जोखिममा परेका सदस्यको संख्या						
१०.	जोखिमस्तर परिवर्तन भएका सदस्यको संख्या						
११.	बहुत पहिचान गरिएका सदस्य संख्या						
१२.	उच्च पदस्थ पदाधिकारी संख्या						
१३.	वास्तविक धनी पहिचानको संख्या						
१४.	सीमा कारोबार प्रतिवेदनको संख्या						
१५.	अनुगमन गरिएको सदस्यको संख्या						
१६.	असामान्य कारोबारको संख्या						
१७.	शकास्पद कारोबार प्रतिवेदनको संख्या						
१८.	क्षमता विकास						
	क) सदस्य						
	ख) पदाधिकारी						
	ग) कर्मचारी						
	घ) संस्थागत प्रणाली						

ग) आधिकारिक हस्ताक्षर :

तयार गर्ने :

हस्ताक्षर : .....

नाम : .....

पद : .....

मिति : .....

संस्थाको छाप : सुनगाभा ..

स्वकृत गर्ने :

हस्ताक्षर : .....

नाम : .....

पद : .....

मिति : .....

अनुसूचि ८

साकोस सदस्यहरुको क्षेत्रगत जोखिम विश्लेषण फाराम

क) पेशागत आधारमा जोखिमको वर्गीकरण (के.वाई.एम फाराम भर्दा गर्नुपर्ने वर्गीकरण)

उच्च जोखिम					वार्षिक के.वाई. अद्यावा गर्नुपर्ने सदस्यहरु
घरजग्गा व्यवसायीहरु					
बहुमूल्य धातुको व्यापार गर्नेहरु					
अनुसूचि १ बमोजिमका सदस्य र निजका एकाघर परिवार					
मध्यम जोखिम					२ वर्षम पटक के.वाई अद्यावा गर्नुपर्ने
अन्य व्यापार व्यवसायीहरु					
न्यून जोखिम					३ वर्षम पटक के.वाई फाराम अद्यावा गर्नुपर्ने
कृषि					

ख) कारोबारको आधारमा जोखिम पहिचान

वार्षिक रु. १० लाखभन्दा कम	न्यून जोखिम	मध्यम जोखिम	उच्च जोखिम	कैफियत
	✓			

कारोबार गर्ने सदस्यहरु			
वार्षिक रु. १० लाखभन्दा माथि रु. ३० लाखसम्मको कारोबार		✓	
वार्षिक रु. ३० लाखभन्दा माथिको कारोबार गरेका सदस्यहरु			✓
सदस्य पहिचान फाराममा घोषणा गरेको आय रकम बराबर वार्षिक कारोबार गरेमा	✓		
सदस्य पहिचान फाराममा घोषणा गरेको आय रकमको १.५ गुणासम्म वार्षिक कारोबार गरेमा		✓	
सदस्य पहिचान फाराममा घोषणा गरेको आय रकमको १.५ गुणाभन्दा माथि वार्षिक कारोबार गरेमा			✓